

מבית לוי

מבית מדרשו של מרן הגר"ש ואזנר זצ"ל
גאב"ד ור"מ זכרון מאיר ב"ב ובעל "שבט הלוי"
ע"י הגאון רבי משה שטיין שליט"א

בס"ד

קובץ שאלות בענין הנגיף (ח)

ברכת מעין שבע במניין שאינו קבוע

בשו"ע (סי' רס"ח ס"י) שאין אומרים במנין שאינו קבוע. ובמ"ב (ס"ק כ"ד) כתב אבל כשיש קביעות על איזה ימים ויש ספר תורה אצלם וכמו בירידים, דומה לבית הכנסת קבוע ואומרים. [ובשועה"ר (סט"ז) כתב בירידים שרגילים לקבוע על איזה שבועות].

וכתב במ"ב (סק"כה) במקום שנוהגים לאומרה במנין שאינו קבוע אין למחות בידם (מג"א בשם רדב"ז). אבל הפמ"ג מפקפק בזה דהוה ספק ברכה לבטלה, ע"כ. [ועיין בספר בירור הלכה ח"ד באריכות שרוב הפוסקים סוברים כמג"א].

מובא (הגרי"מ טוקצינסקי בספר אר"י סי' ה' ג' ובלוח) שמנהג ירושלים לומר במקום שאינו קבוע ואין בו ס"ת, וכן הוא בבא"ח (שנה ב' וירא אות י') מזמן המקובל רבי שלום שרעבי זצ"ל. ובדע"ת למהרש"ם הביא ממנורה הטהורה שע"פ קבלת האר"י ז"ל יש לומר בכל מקום, שהוא חלק מהתפלה וכ"כ ברב פעלים (ח"ג סכ"ג) ובכה"ח (סק"ג). אמנם כתב הגאון רבי מאיר ברנדסדורפר זצ"ל בשו"ת קנה בושם (ח"ב סי' מ"ח) שכיון שהוא נגד דעת השו"ע אין לנהוג כן אלא למי שבכל דבריו נוהג ע"פ האריז"ל.

ויש לדון במניני המרפסות שכל אחד בביתו אם שייך בכלל לומר שהתקנה חלה על זה כשהאנשים אינם מקובצים במקום אחד, וגרע מירידים שיש להם עכ"פ צורת בית כנסת, וצ"ע.

וראיתי לגבי המפליגים בספינה לידידי הגרי"א זילבר זצ"ל בספרו בירור הלכה (ח"ד עמ' רי"ב) שהביא מרבבות אפרים בשם בעל באר משה שאף שיש להם קביעות לשבוע ויש ס"ת, מ"מ הספינה נחשבת למקום ארעי גמור, ועוד שלא שייך טעמא דמאחרין, ע"כ. ואולי גם לגבי מרפסות י"ל כן.

אמנם בכמה מהקהילות החסידיות נוהג לומר בכל אופן אף במקום שאינו קבוע, כן נהג הדברי יחזקאל משינווא, וכן נוהגים בויזניץ.

הדלקת נרות למי שנמצא בבידוד

מי שנמצא בבידוד מוחלט בביתו ואינו יוצא ממנו לשום צורך שהוא, ואשתו מדליקה בבית נרות שבת, אינו צריך להדליק נרות בעצמו, כיון שיוצא חובת הגוף בהדלקה שבבית, ואם יש אור בחדרו א"צ להדליק משום שלום בית שלא יכשל. [וה"ה להיפך שהיא בבידוד או שבחור בבידוד].

ועוד שהנרות שבבית משמשים עבורו, שמהבית מקבל את צרכיו במאכלים ושאר דברים.

מותר לצאת לבוש לרחוב עם מסיכה וכפפות בשבת אף במקום שאין עירוב.

כיון שמטרתם למנוע הדבקה, עי' סי' ש"א ומ"ב סקנ"א. ולגבי החשש שמא יורידם, בשו"ע (סי' ש"א סל"ז) כתוב שיש מי שמחמיר שלא לצאת עם כפפות בשבת ויש לחוש לדבריו. ובמ"ב (ס"ק קמ"א) כתב שעכשיו נהגו להקל ואפשר כיון שלהרבה פוסקים אין לנו רה"ר דאורייתא, ומ"מ כתבו האחרונים שבעל נפש יחמיר, עכת"ד. הנה בכפפות בוודאי אדם מקפיד שלא להסיר ברחוב שמא יגע במקום לא נקי.

ולגבי המסכה שלובשים מצד הזהירות, יש להיזהר ללכת עם המסכה על הפנים כדרכה.

וכנראה שרוב האנשים אינם מסירים, אלא שיש משנים את מקומה ומורידים מתחת לפיהם כדי להקל על הנשימה, ובזה יפה העירו שכיון שאינו כדרך הוצאה, אין לאסור לצאת בו לבוש כדרכו שמא יעשה שלא כדין וישים מתחת לפיו.

[העירו שבמקום שרוב האנשים לא שומרים ויוצאים בלי מסכה, יתכן ויש חשש שאם יראוהו עם מסכה יתבייש ויסירנה, ואולי אין לחשוש שהרי עושה כן משום סכנה, וצ"ע].